

Klas Hallberg
FÖRELÄSARE OCH FÖRFATTARE

Har bland annat skrivit boken
Rätt räcker inte – att göra nytta på riktigt
om det mänskliga omdömet revansch.

Leka affär – eller skapa värde?

Jag satt på tåget bredvid två sjuksköterskor. Den ene av dem utbrast plötsligt: "Och då sa jag till Torsten – ska vi hjälpa patienten, eller ska vi leka affär?"

Lite senare under samma resa frågade jag dem vad de hade menat med uttrycket. Sköterskorna beskrev då hur det ekonomiska systemet fungerar på ett sjukhus – vilket rimligtvis inte är helt olik hur det fungerar i en kommun. På ett sjukhus har allting ett pris.

Det finns kostnader och kostnadsställen och det internfaktureras mellan avdelningar. Allt detta är givetvis rimligt för att ha en effektiv ekonomistyrning. Det får dock, på ett sjukhus, till följd att man kanske hyr ut sin egen överläkare till en annan avdelning och tar in en underläkare till sin egen, för då tjänar man pengar. Man kanske skriver ut en patient, eller flyttar över den till en annan avdelning för att man kan få in en mer lönsam patient från till exempel akutmottagningen.

Läsaren av den här tidningen förstår givetvis detta bättre än jag själv kan beskriva det. Men kanske har samma läsare svårare att se att det faktiskt rör sig om en slags monopolpengar. Det blir liksom inte riktiga pengar som flyttas runt. De riktiga pengarna är det som betalar för helheten. Sjuksköterskan i fråga var anmodad att ta "vitala parametrar" fyra gånger per dygn på varje patient på avdelningen. Men i just det här

fallet hade hon en patient som enligt henne behövde få så mycket sömn som möjligt. Hon hade jobbat nästan 30 år som sköterska och haft tusentals patienter i exakt samma situation. I stället för att väcka patienten klockan 05.30 för att ta blodtryck och feber så lät hon patienten sova. När hon därefter grälade med sin chef, överläkaren, var han helt enig kring att det inte fanns någon medicinsk anledning till att ta de vitala parametrarna. Han förklarade att anledningen till att det var viktigt var att han hade budgeterat med fyra vitala parametrar per patient och dygn, och om det inte görs går avdelningen back.

Här uppstår ironin att det som är en kostnad för samhället – att lägga tid, materiel och resurser på att ta de vitala parametrarna, det innebär en intäkt för avdelningen och är samtidigt värdeöst för patienten. Med mitt språkbruk innebär det en intäkt i monopolpengar men en kostnad i verkliga pengar till obefintligt värdeskapande.

När jag fick frågan om jag ville skriva en krönika i tidningen Kommunal Ekonomi kände jag genast: JA! Jag vill skriva en krönika för att ställa dig frågan om du ibland sparar monopolpengar men hela verksamheten blir dyrare? Eller som sköterskan formulerade det:

Leker du affär – eller skapar du värde för medborgarna? 🤔

Det blir liksom
inte riktiga
pengar som
flyttas runt.

kommunal
EKONOMI

Utgiv av
Kommunalekonomernas förening

kef.se/tidningen-kommunal-ekonomi

ANSVARIG UTGIVARE: Inga-Lill Fritsch
Kommunalekonomernas förening
Norra Skeppsbron 5A, 803 10 Gävle
Ingalill.fritsch@gmail.com

REDAKTÖR: Charlotta Marténg,
Brand New Day kommunikation, Tel. 0708-57 01 24,
charlotta@bndkommunikation.se

REDAKTIONSRÅD: Inga-Lill Fritsch, Henrik Berggren,
Niklas Anemo, Henrik Heyman, Karin Millgård, Annika
Wallenskog, Christina Olsson, Göran Andersson,
Emelie Värja och Isabell Meltzer.

GRAFISK FORM OCH LAYOUT:
Jonas Melcherson Web & Design AB

ANNONSER: Niklas Anemo, KEF
Tel. 0763-27 94 40, niklas.anemo@kef.se

FRÅGOR OM DIN PRENUMERATION:
Tel. 0720-61 70 90
E-post: prenumeration@kef.se

OMSLAGSBILD: Moa Källström

ISSN 0282-0099

TRYCK: Åtta45 Tryckeri AB

Det blir bättre när vi hjälpas åt.

Är kommunen kund får föreningarna gratis konton. Det är bra för alla.

Välkomna till oss!

bidrags[]
portalen